

Життя Марії

КУПИТИ

Про книгу

Найлегше заняття в часи війни - ненавидіти чужих. Найважче - досягати порозуміння. Навіть зі своїми. Але треба намагатися, інакше війна ніколи не закінчиться. А щоб порозумітися, необхідно розмовляти. З ким завгодно, як завгодно і про що завгодно. Головне - не втрачаючи людяності, тобто любові й уваги.

Сергій
Жадан

Сергій Жадан

Життя Марії

Життя
Марії

МЕРІДІАН
CZERNOWITZ

MERIDIAN CZERNOWITZ
МІЖНАРОДНА ЛІТЕРАТУРНА
КОРПОРАЦІЯ

ISBN 978-617-8024-26-0

9 786178 024260

Сергій Жадан

Життя Марії

BOŽE
CHROŇ
FANATYKŮ

Сергій Жадан

Життя Марії

2022

УДК821.161.2
Ж15

Жадан, Сергій

Життя Марії. Книга віршів і перекладів / Сергій Жадан. – Чернівці : Видавець Померанцев Святослав, 2022. – 184 с.

ISBN 978-617-8024-26-0

Найлегше заняття в часи війни – ненавидіти чужих. Найважче – досягати порозуміння. Навіть зі своїми. Але треба намагатися, інакше війна ніколи не закінчиться. А щоб порозумітися, необхідно розмовляти. З ким завгодно, як завгодно і про що завгодно. Головне – не втрачаючи людяності, тобто любові й уваги. У поетичній збірці «Життя Марії» Сергій Жадан розмовляє – про найдорожчі листи і спалені мости, втрачені місця і зруйновані міста. Розмовляє римованими віршами й верлібрами, власними і перекладеними словами. Розмовляє зі своїми й чужими, зі святими й не дуже, з убитими військовими і живими біженцями, з Рільке, Мілошем і, звісно, з нами. Щоб врятувати – якщо не нас, то хоча би наших дітей.

Жодну частину з даного видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

Видання здійснено на замовлення
Міжнародної літературної
корпорації Meridian Czernowitz

Copyright © 1945, 1953, 1962, 1965, 1969, 1974 by The Czeslaw Milosz Estate. All rights reserved

- © Сергій Жадан, 2015, вірші, переклади
- © Видавець Померанцев Святослав, 2022
- © Студія Графпром, 2015, дизайн-концепт
- © Сергій Жадан, 2015, фотографії
- © Ілля Павлов, 2015, фотографії

ISBN 978-617-8024-26-0

Інтро

Райнер Марія Рільке
(З циклу «Життя Марії»)

Благовіщення

Не янгола поява (зрозумій)
її злякала. Міг так само їй
явитись промінь сонця чи вночі
зустрітись місячне проміння, пливучи,
й сполохати – обузив її все ж
той лик, в якому янгол їй явився,
заледве знала, що йому це теж
надміру тяжко (кожен би вклонився –
яка вона пречиста. Аж така,
що олениця в пралісі густому,
поглянула на неї і, повір,
єдинорога зачала потому,
що звір зі світла, найчистіший звір).
Й тому, що ява ця була тривка,
що янгол із обличчям юнака
тут поруч був, що поглядами враз
вони поміж собою зіштовхнулись,
все спорожніло вмить, і водночас
те, що мільйони знали, з чим зіткнулись,
до неї переходило від нас;
вона і він; все, бачене тобою,
все мало тільки там свою вагу
і страх також. Налякані обоє.

Тоді він заспівав їй вість благу.

Вірші

+ + +

Наші діти, Маріє, ростуть, ніби трава:
чорні робочі долоні, стрижена голова,
зранку стоять на зупинках, неприкаяні, як пірати –
тимчасова адреса, країна напівжива.

Мають свої страхи, шанують свій закон,
не потребують змін, сміються із заборон.
Які можуть бути зміни в тому, чого не існує,
і які заборони можуть бути під час похорон?

А ось твій, Маріє, син говорить дивні слова,
бачить різні знамення, чинить різні дива,
стверджує нам уперто, що сила в любові,
так ніби саме з любові росте трава.

Говорить, що жодні закони не мають ваги,
що всі наші страхи примарні, наче сніги,
що вороги між нас лише тоді й виникають,
коли ми самі поводимось, як вороги.

Але ми самі знаємо своїх ворогів.
Знаємо, скільки їх снує вздовж берегів,
скільки їх працює на наших заводах,
скільки їх звертається до наших богів.

Хто їх привів, скажи, на наші поля?
З якого дива їх терпить наша земля?
Чому наші діти, скажи, повинні дивитись
до аусвайсів їхніх – хто вони й звідкіля?

А ось твій син чомусь завжди поміж чужих,
пояснює їм, із яких важелів і пружин
складається небо над нами цієї ночі,
виховує їхніх дітей, сміється до їхніх дружин.

Не може, каже, бути чужих там, де така пільма,
де півроку тривають дощі, а півроку – зима,
чужими нас, каже, робить наша погорда,
вона сама нас знаходить і вбиває сама.

І тому наші діти просять переказати йому:
хай забирається звідси в свою пільму,
і хай із ним забираються всі ці чужинці,
всі, хто вірить йому, невідомо чому.

Хай забирає всі їхні книги, сувої, листи,
хай забирає ромів і виводить їх за мости,
муфтіїв і рабинів, книжників і провидців –
хай виводить звідси, якщо має куди їх вести.

Інакше ми пустимо в небо важкі дими,
спалимо їхні базарні будки й молільні дома,
їхні гіркі синагоги й ламкі мінарети,
всі ті чорні місця, яких не розуміємо ми.

Хай їх виводить і сам забирається теж,
хай не чекає початку нових пожеж,
хай пам'ятає, що всіх, хто залишиться з нами,
ми все одно топитимемо вздовж узбереж.

Хай забирає звідси всіх цих людей,
хай тішить їх якоюсь із власних ідей.
Хай повернеться згодом, щоб врятувати
якщо не нас, то хоча би наших дітей.

+ + +

- Звідки ти, чорна валко, пташина зграє?
- Ми, капелане, мешканці міста, якого немає.
Прийшли сюди, принесли покору і втому.
Передай своїм, що стріляти більше немає по кому.

Наше місто було з каменю та заліза.
У кожного з нас тепер у руці дорожня валіза.
У кожній валізі попіл, зібраний під прицілом.
Тепер навіть у наших снах пахне горілим.

Жінки в нашому місті були дзвінкі й безтурботні.
Їхні пальці вночі торкались безодні.
Джерела в місті були глибокі, наче жили.
Церкви були просторі. Ми їх самі спалили.

Найкраще про нас розкажуть могильні плити.
Можеш із нами просто поговорити?
Даруй нам свою любов, стискай лещата.
Тебе ж, капелане, і вчили сповідувати і причащати.

Розкажи нам, навіщо спалили наше місто.
Скажи хоча б, що зробили це не навмисно.
Скажи принаймні, що буде покарано винних.
Скажи взагалі бодай щось, чого не скажуть в новинах.

- Добре, давайте я розкажу вам, що таке втрата.
Звісно, всіх винних чекає гідна розплата.
І невинних вона, до речі, теж чекає потому.
Вона чекає навіть тих, хто взагалі ні при чому.

BC 102
R22

Чому саме ви потрапили до темних потоків?
Потрібно було уважніше читати книги пророків.
Потрібно було оминати пекельні діри.
Для мирянина головне – не бачити в дії символи віри.

Пам'ятаєте, що сказано в пророків про біль і терпіння,
про птахів, які падають на міста, мов каміння?
Ось саме тоді й починаються, власне, втрати.
В кінці – там взагалі погано, не буду навіть розповідати.

Яка між нами різниця? Як між приголосними й
голосними.
Всі готові сприймати смерть, якщо це буде не з ними.
Ніхто й ніколи в цьому житті не омине розплати.
Я завжди говорю про це своїм, коли не маю чого
сказати.

Я не знаю нічого про неминучість спокути.
Я не знаю, де вам жити і як вам бути.
Я говорю про те, що кожному з нас властиво.
Якби ви знали, як нам усім не пощастило.

+ + +

Візьми лише найважливіше. Візьми листи.
Візьми лише те, що зможеш сама нести.
Візьми рушники та ікони, візьми срібні ножі,
візьми дерев'яні розп'яття, золочені муляжі.

Візьми хліб і городину, потім іди.
Ми ніколи більше не повернемося сюди.
Ми ніколи більше не побачимо наші міста.
Візьми листи. Всі. До останнього злого листа.

Нам ніколи не повернутись до наших
нічних крамниць.
Нам ніколи не пити з сухих криниць.
Нам ніколи більше не бачити знайомих облич.
Ми з тобою біженці. Нам з тобою бігти крізь ніч.

Нам з тобою бігти вздовж соняшникових полів.
Нам з тобою тікати від псів, спати поміж волів.
Нам збирати воду в долоні, чекаючи в таборах,
дратувати драконів на бойових прапорах.

Друзі не вернуться, і ти не прийдеш назад.
Не буде задимлених кухонь, не буде звичних посад,
не буде сонного світла серед нічних осель,
не буде зелених долин і замиських пустель.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ